

Selabburukalo san 2011

San 39nan - Boko 476nan

Songo = Dorème 35

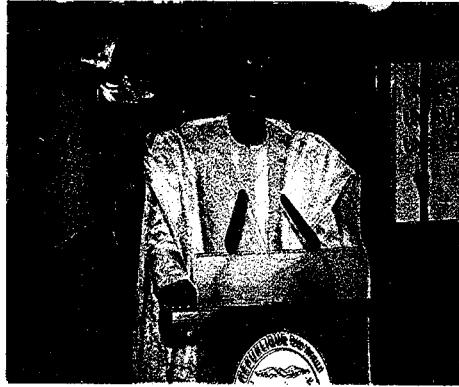
KIBARU

Kunnafonisében bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléphone : 20.21.21.04 Kibaru bugufiye Bosola Bamako

Minisirinemogo ka
baarakeyoro ni
minisiriso 12
kurunbonkari la

je 8

Jamanakuntigi ka jemukan yémahoronya seli hukumu kono

Mali ka yémahoronya san 51nan kéra alamisa, setanburukalo tile 22. Donba in su, jamanakuntigi kumana jamanadenw ye, i n'a fo a y'a ke cogoo min na san temenew. Niinan, jamanakuntigi ka kuma fanba bolila koba bolodalenw kan jamanakono : jamanadenw hakilila ninini yéléma bolodalenw kan minnu bëna don sariyasunba la (Ereferandou), jamanakuntigisigiwote ni depitesigiwote minnnu bëna ke san 2012, ka fara marabolow hake caya kan, kalansobaw (Iniwerisite) dönsen kuraw, fo ka se «AMO» kunkankow ma, n'o ye baarakelaw n'u somogow ka kénéya lakananiko ye ani jamanakirrigéko yélémasen kuraw, fo ka se yiriwalibaaraba wérèw ma, ciké, baganmara, mònni, sirabadilan, dugujukoro nafolomafénw boli, ani soro labugunni lahalaya wérèw.

Fen min ye san 2012 woteba nataw sabatliko ye, jamanakuntigi ye wele bila jamanadenw ma, politikiko nemogow,, sendikaw, jekuluw, Mali démebagaw, bëe k'a jeniyorfin a seko damajira la, jelenya la, tilennenya la, tijé kan, bën, ani kotonjogonta, lajiniw ka sabati. Forobawote min benna ke, n'o ye «Ereferandou» ye, o kun ye ka jamanadenw hakillia ninii, k'a don n'u dijéna ni yéléma bolodalenw ye sariyasunba kono walima n'u ma dijé n'u ye.

Dépitew ye baaraba min ke, ka sariyasunba yéléma bolodalenw ségesége, ka fili latilen, k'a jidiliw ke ani sinsinni, jamanakuntigi y'u fo o la k'u walenumandou.

Jamanakuntigi y'a jira ko marabolow (Erezonw) hake bëna ke 19 ye kasoro 8 tun don. Kafow (Sérikiliw) hake bëna ke 78 ye kasoro 49 tun don. Kubedaw (Arondisimanw) hake bëna ke 348 ye kasoro 285 tun don.

Mahamadu Konto

Npakiladanni nafa ka bon sene sabatili la

Minisirinemogo Madamu Sise Mariamu Kayidama Sidibe taara a ne da Abudulayi Tarawele ka foro kan, Sanankoroba, utikalodamine na. Sene minisiri Agatamu Agi Alasani tun b'a nöfe-o taama in na.

Cakeda min nesinnen be sumansiko ni jirisiyenko ma Mali kono n'o ye «IER» ye, o b'a la ka sene kécogo kura do sira don senekelaw koro. Abudulayi Tarawele ka foro y'o sifileliforow do ye. Feere min don, a nesinnen be sumansi teliman nafamaw seneogo ma ka kéné ni sanjiko cogoya ye; sabula anbe don min na angere songo ka gelen, o dogolen te mögo si la.

Sigidaw la, ji ni fijé be ka senekedugukolo caman tijé; n'o ye dugukolono ye. O ye gelyaba ye hadamadenya ni soro la. A be faantanya ni kongo bila mögôw la. Dôw yére be laban k'u sigiyorow bila ka yéléma fan were fe senekeycro numanw nöfe. Senekedugukolow labaaracogo jugu, sano sansumansi suguyanin kelen sene ni yoro la, ka fara sumansi sene ni bo-bo-cogo nögôr koro foro kelen kono o nedonbaliya, ninbëe ye senekelaw ka soro kebaliya sababuw do ye. An be don min na sene keli i kune, o sera dabilaliye walasa anka sigidaw tijéni ka nögoya, senekedugukolow nafa ka lasegin u ma.

San 1960 waati la, Ameriki gun kénékayanfan fe Lamerikenjamana nininikélaw ye sene kécogo kura do sifilei ke. N'o ye ka foro dan k'a soro a ma kuru (wuli) n'a bi fo ma npakiladanni.

Berezili senekelaw nöbora o forodancogo in fe k'a ke. Kabini o sabatira, Ameriki gun worodugyanfan jamana caman donna a la ka fara Berezili kan. Ositarali donna a la o kofe; ale be Oseyani gun kan. Azi gun ni Erropu gun senekelaw donna a la Ositarali kofe. San damado in na Afiriki gun donna foro npakililabin na. Sene ni baganmara cakeda min be Berezili n'a tubabukan daje surun ye «Embrapa» ye, o ni dijé nögonde me cakeda min nesinnen be dugukolo nafaboba raw yiriwali ma n'a tubabikandaje surunye «Cirad» ye,

Minisirinemogo taara a ne da Abudulayi Tarawele ka foro kan Sanankoroba

olu ka jekabaara kono, u ye danni kécogo kura in ben Berezili samiye n'a dugukolo cogoya ma.

K'a damine san 2006 la ka se 2008 ma, koordannin npakila, Faransi y'o feere ladon koorisene na a ka baara bolodalen do la min be wele «PASE». Berezili cakeda ye Faransi nonabila o baara in na. Afiriki tilebinyahfan jamana 4 b'a baarakelaw jamanaw na. N'o ye Benen, Burukina, Mali ani Cadi. O kune senekelala wérèw ka seka baara in nafa soro ka fara nininikélaw yére kan. Mali kono, Dogotoro Fagayi Sisoko minye sene nedonbaa nana ye Sikaso mara koorisene cakeda la, o ye koori npakilasene nöjini kosebe.

Senekelugukolo caman koni tijéna, nka o te mögôjigitekun bo bilen. Sabula feerew soro minnu be dugukolono kele, ka dugukolo nafa lasegina ma, biseneke lawanisimina sima senekelaw k'a nafa soro. Npaki keli bin na, o ye sene kécogo kura ye.

A b'a to mögôw kana u ka forow wuli sanji ka taa n'o bogomugu ye. Ji ni fijé te dugukolo soro k'a tige. Musaka min tun ka kan ka don foro bulukuli dafe o te bo tuguni, suman caman fana be soro a forow la.

Foro npakili bin na, o be teme sira saba fe: Foro te buluku.

Danni be ke bin na ten.

Sumansi be bila dannidinge kono ka ne, binw b'a lakana.

Bin kéné walima bin jalan min be foro kono o be sanji ni fijé kunben; u be toli ka foro nögo don. Sumansu be soro ka modiya ka teme bin kan.

Nafa juménw be foro npakili la bin na?

Npaki nafa ka bon sene, sigida lakanani ani hadamadenya soro yiriwali la.

Sene ni sigida lakanani sira fe, npaki be dugukolono bali; o min be dugukolo tijé k'a nafa ban. A b'a to binw ni furaw ani jiriw ka falen ka dugukolo lakana, ka ji woyoli dögoya, sumaya be basigi, falenfenw mago be nafamafen min na n'o be wele tubabukan na kariboni, a b'o basigi dugukolo koro. Waatiyeléma hukumu kono sene kécogo numan ye npaki ye. A be banaw kunben sumanw na ani k'u tanga tijenikefénjenamaw ma.

Hadamadenya ni soro yiriwali siratige la, npakili be binbasiyen bo senekele ma. O be do bo baarakela tata ani koorisiyennikeminen santa hake la. Npaki sene soro ka bon. A te ke ni senekemansin ye, nögoba (angere) te don a foro la. Faantan demeni feere don. Foro fitinnin be dan npaki la cogo min, foroba fana be dan npaki la o cogo la.

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara
A to be ne 2an na

Balikukalan togoladon : Muso kalanden jolen ka ca ni ce kalanden jolen ye

Mogow ka gafew kalanani ka sebenni ke fasokan dø la, o be balikukalan nafa kofo. Walasa k'o netaa in kuntilennaw dajira jamanadenw na, balikukalan nemogow ye masalakun min kerenkeren k'o walawanwan donba in wulikajo hukumu konojinan, o tun ye «Do farali balikukalanden jolenka sekanyiriwalisira fe walasa ka fasokanw sebenni nafaw don ba la». A lajeba kera jumadon setanburukalo tile 8 san 2011, Mogokorobaw togolaso la Bamako. A nemogoya tun be kalan, balikukalan ani fasokanw minisiri Saliku Sanogo bolo. «UNESCO» ka ciden Madamu Waleri Jijoze Gale, Bamako komini 4nan méri Musa Mara, Mali balikukalankoni fasokanw nemogoba Musa Jabi ani Berehima Samaseku tun be kene kan. Laje in denbaya tun be jamanakuntigifurumuso Madamu Ture Lobo Tarawele bolo. Nka ale ma yen soro Berehima Samaseku tun y'a ka ciden ye.

Bamako komini 4nan méri Musa Mara ka fo la, mog 5 miliyon 5 de be Mali kono minnu ma kalan fosi ke, k'o ye geleyaba ye, faamaw ni kominiw nemogoyaso fe. Musow ka wulikajo

olu ka se ka bo kunfinya dibi la. Madamu Waleri Jijoze Gale y'a jira, ko balikukalan togoladon sigira sen kan kabini 1965 la dije fan tan ni naani na. NKA halibi baliku miliyon 793 be dije na minnu ma kalan. O fanba ye musow ye. Denmisennin miliyon 67 fana be yen minnu si selen be lakoliladon ye; nka u ma don lakoli la halibi kalan kinfollow la. Denmsien miliyon 72 were be yen minnu ka kan ka kalan kinfilanar ke, nka olu te k'o soro. UNESCO ka jate la, jamana 11 be dije na, minnu kono baliku kemesarada la 50 ye kinfir ye: Benin, Burkina, Ecopi, Ganbi, Hayiti, Mali, Nizeri, Senegali, Saralon ani Cadi.

Kalan, balikukalan ani fasokanw minisiri Saliku Sanogo da sera balikukalan sansoro kunnafoniw ma Mali kono. A y'a jira ko n'i ye jatemine ke, i b'a soro musow sebe donnen be balikukalan ma kosebe ka teme cew kan. Sabula muso kemesarada la 65,24 ye balikukalanden jolenw ye, kasoro ce kemesarada la 34,76 ye balikukalanden jolenw ye. Nin jate ninnu dira Mali balikukalan nemogoyaso fe. Musow ka wulikajo

Ciwara dira demedonjekulu "AMADICO J4" ma

fanga ka bonbalikukalankola kosebe. U hake ka ca ni cew ye balikukalansow fana konojamana fan caman na.

Balikukalan togoladon lajeba senfe, kiimeni kera kalanden jolenw ni nogon ce dalajininkaliw jaabili ani sebenniw na bamanankan, marakakan, fulakan ani koreborokan na. Muso hake minye jaabi wasalenw

di, o cayara ni ce hake ye. NKA u bës ye ladiyalifenw soro.

Mali kono fasokan 12 minnusebenni don, kiimeni tun kera o kalanden jolenw ni nogon ce. Ladiyalifenw dira o sesorobaaw fana ma kene in kan. Ciwara min be ke ka fasokan matarafa cakeda jana jansa, o jinanta dira demedonjelulu «AMADICO J4» ma. Usmani Berete/Dokala Yusufu Jara

Tenenu maloseneaw jigi be malo toni 8 546 kan san 2012

Tenenu maloforow be Moti Ofisiri fe. Ja maloforow fana be Moti Ofisiri fe. Tenenu maloforo be ben taari 4 600 ma. Ja ta ye taari 1 770 ye. Nin dugu fila maloforow be kene min kan, a be fo o ma Jaka. Ba bolofara min be wele Jaka, keneba in togo dalen b'o de la. Jaka maloforow be malo toni 2,675 di taari kelen na. Moti ofisiri ani Jaka cikelaw b'a fe ka taari kelen soro caya ka teme korelen kan, ani ka do fara forokene fana hake, senekeminew ani angerew. O hukumu kono, u benna a kan, ka feerew tige, k'u jilaja, malo toni 8 546,62 ka se ka soro san 2012. Feerew caman tigelen don u fe walasa lajiniw be sabati : malosiw labenna, nka a jirala ko taari 15 bëna fara malosiseneke kan. Moti ofisiri n'a demebaga PADER benn'a kan ka malosi toni 11 tila cikelaw ni nogon ce. O musaka be ben sefawari miliyon 3 ni k'o ma. Goferenaman ani Afiriki Yiriwali Banki ye malosiseneken laben miliyari 1,5. Moti Ofisiri nemogosoba ye sefawari miliyon 400 mara cikelaw ka waribon na (BNDA), cikeminew sanni kama. Bin jugu, keleri siratige la, Moti Ofisiri ye sefawari miliyon

20 boloda binfagalanw sanni kama. Feerew tigera minnu b'a to ni jisongo ani nogow songo be sara a nema, cikelaw fe. Jibolidingew, digiw ani forokene tijenenw, olu labenni be sen na.

Moti ofisiri b'a fe ka toni 7,490 soro taari la ni labenw sabatira. Nka n'a fora an ka tige fo; geleyabaw be Jaka seneni na. A geleya folo ye dugukolo segenni ye. A be san 40 bo Jaka be ka sen. Babolofara min jiw be walangata forow kono, o fana te fa a nema bilen. Ji te ka don konuman forow kono.

Nka nin geleyaw n'u ta bës, Moti Ofisiri nemogow hakilila tigelen don lajini sabatili kan.

Musa Danbelé
Mahamadou Konta

Npakiladanni sifileibaaraw daminen san 2006

Npakiladanni ye dugukolo topotcogo do ye. Senefenw bo-boli nogon koro foro la o sabatili feere don, soro be ke a la, sen geleyaw fana kubencogo don. A b'a to senekela ka hadamadenya n'a ka soro ka yiriwa waatinin kono.

Bin minnu be foro kono, olu be sanji folow bali ka woyo ka dugukolo no. Ni suman danna bin na, a mo ka di ni kurukadan walima laburudanni ye. Hali n'u danna nogon fe i b'a soro tile 2 danfara be npaki ni forow ce. O siratige la, koori min danna bin na ani min ma dan bin na, danfaraba b'olu forow fana ni nogon ce. Min danna bin na, o foro koorisun be caya ni do in ta ye. N'i ye kabaforow ni keningeforow ni sanoforow jate mine, i b'a soro danfara te binnadannenw ni kurukadanw ce. Nka n'i ye Afiriki tilebinyanfan sumanaforow jate mine, i b'a soro foro minnu cogoya ka ni kosebe, o fanba ye binnadannenw ye.

Berezili dannikemansin min be wele Fatareli, o ka ni koori ni kaba danni na bin na ka teme dannikemansin tow kan. Mog be waati min ke ka foro dannen npaki la baara o ka surun ni foro tow baarali kuntaala ye.

San 2006 ni 2007 la, Farakò min be Sikaso dafe, kooriforo minnu danna bin na ani minnu ma dan bin na, olu soro bës kera kelen ye; koori toni 1 ni kilo 650 soro la bës taari 1 na.

San 2010, Berezili jamana koorisi kura min danna bin na Sotuba Bamako, o soro ni min ma dan bin na, o bës fana kera kelen ye; Koori toni 1 ni kilo 680 soro la bës taari 1 na. Ni sumansi walima koorisi danna bin na tuma na, kurukadan sanga nogon ta ye teliya ni nafa la. Kaba danni joona bin na, toni 1 ni kilo 840 be soro o taari 1 na. Kabakala toni 9 ni kilo 800 fana be se ka soro o foro in taari 1 na. Dögötöö Fagayi Sisoko ka fo la, danni keli bin na, senekelaw be se ka meen kasoro o baara in m'u kun mine; n'o te a nafa ka bon kurukadan ye.

Moriba Kulubali / Dokala Yusufu Jara

Densayaba be ka dogoya dije kono

Dije kenayako tonba «OMS» y'a jira ko den minnu si te teme kalo 1 kan, ko do be ka bo olu sata la; nka k'a senna de ka suma Afiriki kono. Dije kono, den minnu be fatu kasoro u si hake te teme kalo 1 kan, kemesarada la 99 ye faantanjanamanaw denw ye.

San 1990, den miliyon 4 ani 600.000 fatura dije kono. San 2009, a jiginna kosebe, sabula den miliyon 3 ani 300.000 fatura o waati la.

Jatemine na den hake min be fatu dije kono san o san, kemesarada la den 41 si hake te teme san 5 kan. N'i y'o den fatulenw tila kulu 4 ye, kulu 3 sababu ye ko damado ye: wolojoona ka soro u kalo 9 ma dafa, ninakilimine ani fogonfogodimiw.

Bamako babili 3nan kurunbonkarila

Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ye Bamako babili 3nan kurunbonkari alamisadon setanburukalo tile 22 san 2011. A benna ni Malika yemahoronya soroli sanyelema 51nan ye. Babili in be wele «Mali ni Siniwajamana ce teriya». A musaka benna sefawari miliyari 30 ma; nka wari ma minne a la, Siniwajamana ye babili in jo ka di Mali ma fu. A janya ye metere 1616 ye. N'i ye babili folo ni babili 2nan janya tugu nogen na, babili 3nan janya y'o fila ye. Baili kan, siraba fila be taa, fila fana be segin; banbaliba b'u ni nogen ce. Siraba fila min be taa, o fila kelen o kelen fiye ye metere 3,5 ye.

Bamako babili 3nan jolen be Bajoliba kunna Sotuba ni Musabugu ce. N'o ye sutadunun yoro ye. A Sotubayanfan be bila Kulukoro sira la. A Musabuguyanfan be bila Segu sira la. O siraba minnu be babili bila Kulukoro sira ni Segu sira la, olu fana ye taa sine fila ni segin sine fila ye.

Kodiwari sorodasi d'ow ye Maliden do ka sefawari miliyon 210 bee ce

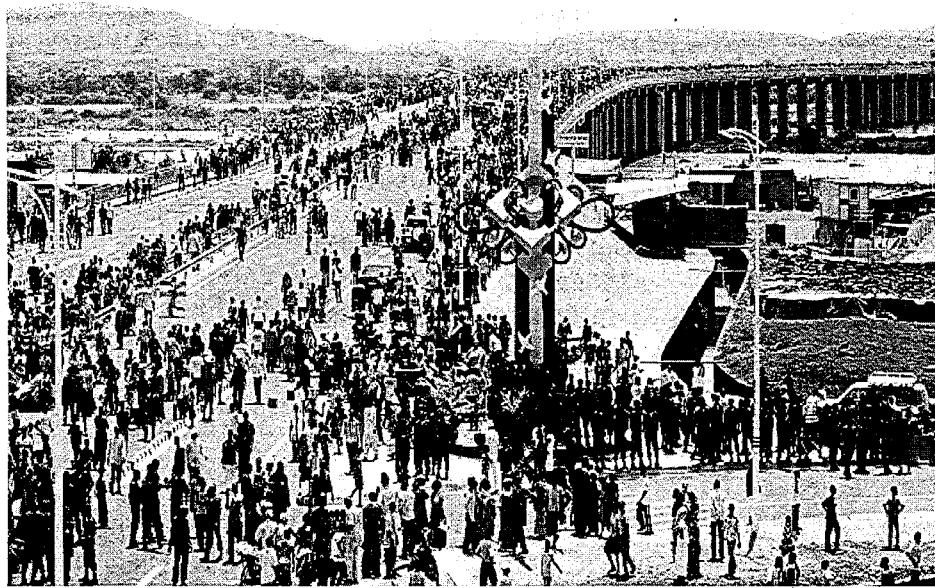
Kasoro Kodiwari sorodasiw nemogoba Sumayila Bagayoko tunbe ka sorodasiw korfo u ka kokolonke la tuma min na Teresiwili garadikan kono, setanburukalo in damine na, sorodasi 8 labennenba maramafenw na, olu cunna Suleyimani Sako kan a ka warifalenyoro la ka sefawari miliyon 210 ta.

Seere d'ow sorola minnu y'a jira k'o sorodasi ninnu ye Komandan Siyaka Watara ka mogow ye, o min be wele «Watawo», Abijan woroduguyanfan sorodasiw kintigiba don.

Yanni nin waleya jugu in ka ke, sorodasi d'ow tun b'a fe ka bin warifalenyoro in kan; nka olu ma se k'o nesoro so in kolosibaaw fe. A jirala k'olu fana tun ye Komandan Siyaka Watara ka sorodasiw ye.

Suleyimani Sako yere ka fo la, sorodasi donna ale kan k'u be ka Jaabi jini; kasoro Jaabitogo te baara k'ale fe. U ye marifa da jo bee la, wariw be soden min kono sorodasiw girinna ka don yen ka wali nafolo caman n'ale yere togolawari bee ce ka taa. Sefawari miliyon 210 ka fara nafamafen caman werew kan u n'o bee taara. Kunnafoni dalen Teresiwili lakanabaaw tulon kan, olu y'u gen. O muguci in senfe, kiss ye cemisennin do sorro k'o faga.

Lakanabaa minnu ye binkannikelaw gen, olu y'a jira k'u y'u gen fo Komandan Siyaka Watara dagayoro da la. Nka k'olu ma son ka don u nofe yen. Dokala Yusufu Jara

Bamako babili 3nan

Mogo 1025 ye babili joli baaraw ke; Maliden tun ye mogo 145 ye; Siniwa tuny'a to 180. Adabora hadamadenw n'u bolofenw taakasegin ka nogen.

Bamako kono, do ka be batige geleya la. Bamako komini folo ni komini 6nan lasoro nogen yara u mogow bolo. Mabiliba minnu be be Sikaso ni Segu,

olu donni be nogen Zoni Endisiriyeli la n'o ye Bamako iznimayoro do ye Bajoliba numanbolo fe. Kulukoro ni Bamako komini folo mogow be sin ka ba tige Sotuba ka Mali dogotorosoba lasoro Yirimajo.

Mali ni Siniwajamana ka teriya babili jora siniwaw ka cakeda min fe, o togo daje surun ye «CGGC» ye. A jora kalo 27 kono; kasoro kalo 35 sarati de tun be cakeda in bolo. Siniwajamana ka jago minisiri tun be kene kan n'o ye Yu Jiyanhuwa ye. A y'a ka nisondiya jira Malin'a ka jamana ce teriya numan naa.

A ka fo la, nin y'a sine folo ye Siniwajamana ka nin nogen naa dakabana baaraba ke Afiriki tilebinyanf fe.

Babili kurra kurunbonkarilen, jamanakuntigi ni Yu Jiyanhuwa jera k'a tigeko folo ke, ka soro ka babili labila mogo tow ye.

Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Kayi Dagidagi pankurunjiginkene lakuruyara

Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ye Kayi Dagidagi pankurunjiginkene kurunbonkari karidon setanburukalo tile 18san 2011. Akera yoro numanba ye. Pankurun be se ka jigin a kan ka be dije fan tan ni naani na. Depitebulon nemogoba Jorokunda Tarawele, minisiri, cakeda dunan minnu b'an ka jamana kono ka fara mogoba caman were kan, nin bee tun b'a kene kan.

Pankurunjiginkene in lakurayali daba ne folo kera san 2009 zuwenkalo la. Baaraw tun ka kan ka sari kelen ke; nka geleya caman donna a senkoro minnu y'a kuntaala janya ka teme san kelen sarati kan. Kayi babili tijena ka waati jank, makonjeminne d'ow fana te sorro Kayi olu tunbeni nini Bamako; nin bee ye baaraw sennasumaya. Nka lajini sabatira. Kayi Dagidagi pankurunjiginkene lakurayara. Sefawari miliyari 8 ani miliyon 300 donna a baaraw dafe.

Larabula waribon min nesinnen be Afiriki soroko layiriwali ma n'o ye «BADEA» ye, o ye, miliyari 6 ani miliyon 500 be, Mali y'a to miliyari 1 ani miliyon 800 be. Siniwajamana cakeda min be wele «Chece Mali», o ye yoro in lakuruya; baaraw kolosibaaw tun ye Mali den d'ow ka jekulu ye. Lakurayali in nesinnen tun be do farali ma pankurunjiginsira bonya kan, a janya an'a kologirinyali. Kayi Dagidagi pankurunjiginkene na, pankurunw be boli sira min fe o kundama tun ye metere 1600 ye; do farala o kank'a se metere 2700 ma. A fiye tun ye metere 30 ye; do faralen o fana kan k'o se metere 45 ma. Pankurunw be jo yoro min na, o fiye tun ye metere kene

Sefawari
miliyari 8 ani
miliyon 300
d'ow na
baaraw dafe.

AEROPORT KAYI DAG-DAG

7000 ye; o kera metere kene 11.000 ye. Taamadenw be bisimila yoro min na yanni wele ka se u ma, o kura do jora o fiye ye metere kene 2000 ye. Kurandimansinba do sigira ani ka jilamarayoro ba do jo n'o ye sato ye, jibonton. Ji metere kibu 60 be k'ono. Kunnafoni latemeyoro, mobilijeyoro

olufana labenna. Taamaden 200.000 n'ubolominenw be se ka bisimila san kono pankurunjiginyoro in na. Kayi pankurunjiginkene be Kulun komini kono. A be dugu min yere la o ye Dagidagi ye. Mogo 13.000 be kulun komini kono.

Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Sandare -Kayi - Diboli siraba labenni daminen

Gitoron min be be Bamako ka Dakaro batondankan lasoro Senegali faaba la n'o ye Mali siraba folo ye, o dalen ka surun san 100 na. Nka an be don min na i ko bi siraba in tijena k'a sababu ke waleya damadow ye; mobilis ka dantemedonita b'o la. Kerenkerekennya la furance in na yoro min sebekoro tijenen don o ye Sandare - Kayi. Diboli siraba ye. Ni dabali ma tige k'o laben a tuma na, a laban bolili bena geleya. Ka da nin geleya in kan, Baarakeminenw ani bolifenkow minisiri ye naniya siri furance kofolen in labenni na. A baaraw damineni dabane folo kera setanburukalo tile 14 san 2011 Sandare. Siraba in n'o ye Sandare-Kayi-Diboli furance ye, a kuntaala ye kilometre 234 ye. Mali ye sirabaw labenni naniya min siri san 2011 konna na, nin baara daminenen in y'o do ye.

Bayi Kulubali / Dokala Yusufu Jara

Kojo kccogo anw fe bamananna

Bamananna, ni muso kojo tun be ke, a cclakaw be taa u muso deli a faw la. K'a deli, o ye ka taa a jini a faw fe, a kojo ka ke. Ni muso faw ye kojo dggoda, olu b'o ci lase ubalimaw ma dugukono, ani dugu werew la. Musocce somogow fana be kojoci lase u taw ma.

O tuma na kono laada folo min be tiime, o ye dalifini ye. Muso bangebaa b'o gese paratalen di denfa ma. O be tene. N'o ye ka b'olow genge ka gese in melenge olu ni noggone, walasa a kundama ka don. Ni gese in tonona, a be taa di cclakaw ma. Olu b'a da ka ke kono 12 walima kono 16 finimugu ye. Kasoro ka n'a di u muso faw ma.

Kojo don mana se, muso yere ye baara ke ka minen minnu soro, olu n'a bangebaaw ka sorolen be fara noggon kan. Olu be jira moggokorobaw la.

Muso balimaw ani ce balimawnana ni minen minnu ye bolomafarako kama, olu

Yaya Mariko

be fara noggon kan a dan na, k'u jira moggow la. O kofe dugumogow ka cidenw ani dunanw ka cidenw be noggon soro bulonba kono kognominensiri la. Musow be na ni minen sorolen be ye. Segiba kelen, min be wele sintinba, o be na; ani segi dggomanninw. Cedulokiba folobe da sintinba kono, kasoro ka fini tow da o sanfe. Kognominen to be tila segi dggomanninw ni noggone, k'u siri.

Nikognodenwtaawaatisera, denbaw be dalifini do biri kognomuso kun na, ka na n'a ye bulonba kono. A b'a nongirin bulon cemance la

cekorobaw cela. Moggokoroba ninnu b'a bilasira ni hakili numanw ye.

Musow be soro ka kognominenw ta. Sintinba be min kun, o folo be bo bulon kono. Segidoggemannintigwi be tugu o la. Kognomuso be bo olu kofe.

Ninwaati kognokolakalito file: kognomuso ni kognodenw be tun be tugu noggon kofo muso cela la. U mana se dugu masurunna na, ubusigijiriba do koro, ka moggci ka taa a fo celakaw ye ko sira tununnen b'u la. Olu be moggow wuli ka n'u kunben. U be kognomuso ni jama to sensse ka don-dugu kono. Kognomuso be sigisigilan folo min kan n'a sera a celadugu la, o ye kolon ye. Kolon be dabirik a sigi o kan. U be jenaje doonin ke ferreba la, kasoro ka taa kognomuso bila so do kono jatigila la. Ube laban ka jama to bisimila. Kognoko to be laban cogo min na, n da bena se o ma waati were la.

Yaya Mariko
ka bo Senu Bamako

Mogg caman ka bana sun ye noggoye

Bana minnu be soro noggoye, olu kelleli man noggoye wulakonodugu la, k'a sababu ke saniya matarafabaliya ye. N'i b'a fe ka kisi noggobanaw ma, fo i ka saniya sira bee lajelen fe. Farikolo saniya b'o la, ka se an ka ji mintaw ma, ani dumuniw. Dumuniminew ni dukonona ka fara sokonona kan, nin bee be lasaniya ka ne.

Ni dumuni numan kera minen noggolen kono, o y'o dumuni tijenen ye. Hali noggomugu be tente ni teme min ye, o ka kan ka lasaniya. Jossusukolon ka kan ka lamara konuman. Du daw kono i b'a soro kolonw ni kolonkalanw fili-fililen be fan bee fe. Ute ladon. Kolonw te datugu walima k'udabiri. Su fara tile kan olu be to o cogo la. Sokonobaganw n'o ye sagaw, baw, wuluw ani jakumaw ye, olu be kolonw ni kolonkalanw no tuma bee la.

Tilema waati daw la fijne be ci kosebe. O fijne be namanw ce ka na da dumuniw datugubali la. Mogg daw be kolonw da k'u sigiyoro ye; daw fana be don k'u sigi u kono. O ka ca denmisenninw de fe.

Mogg min b'a ka kolon ko kasoro ka nogg susu a kono, o man ca. An ka kan k'an hakili to kolonw ni kolonkalanw lasaniyalu la sanga ni waati bee la. K'ulamara yorog kerenkerennenw fana na, noggot'u lasoro cogo min na. Musow k'a don ko suman be labaara ni minen fen o fen ye, o man kan ka mine mincogo jugu la.

An be waati min na, noggobanabaatow cayalendon. Uka ca dugubaw kono cogo min na, u ka ca wulakonodugu fana na ten. Hali dggotorow te se k'a bee bisimila k'u furake tile kono. Tijne don sumayabana ka jugu; nka noggobana tow fana be ka sebekoro juguya ka taa a fe. An k'an jilaja ka saniya matarafa, o be do fara an ka keneya kan.

Daramani Sise ka bo Nogolaso,
Sanzana komini na Kijan Sikaso

Poyi :Dijne ferekera

Dijeso sigi kera nata ye. K'an kisi dijne masiba ma. Mun ye dijeso sigi ke sirannejfen ye? Dijne kera noggomusalaka ye; Dijne kera janfaso ye. Balimaya kera nata ye. Benbaliya cayara balimaya kono. Dijne latige kera nata ye. Nata jugu ye dijne ferekere. Furu kera nata ye, Furusa cayara, Hine dggoyara dijne kono. Dijne soro ye mun ye ne balimaw? Dijne yere na tan don do la. Sabali de noggone te. Isa Jalo ka bo Kodugu Kat

Banin ni Baba furance siraba bee tijenen don

Ni geleya te fila ye, anw ka sigidalamogow segennen be kosebe; kerenkerennenya la mogg minnu sigilen be banin ni baba fila ni noggone, k'a damine Segu la fo ka taa a bila Jene na. A geleya fanba ye sirako, dggotorosontanya, lakolisontanya ani jiko ye.

Ka bo Segu serkili la ka se Jene serkili ma, komini 20 b'o furance la. Siraba 3 b'u kala noggone na. Nka an be don min na o sira ninnu

bee tijenen don.

Segu ni Fatine ce ye kilometere 150 ye. Nka sira in tijenen, moggow be na San folo, ka soro ka Fatine magen. O ye kilometere 480 ye. Minnu be taa Masina fe, olu be kilometere 400 boli ka se Fatine. Dggotorosoba ni lakolisoba foisi te Segu ni Jene furance la. Telewison ni telefonisow erezo si fana te soro yen.

An b'a jini jamana noggoye fe, u ka deme don

anw ka sigida moggow la n'an ka siraw dilanni ye. Sabula balo hakili min be bo Joron ni Fatine suguw la ka don Segu ni Bamako kono, hakili to la san kono. Bagan misen caman fana be soro Busen, Yolo ani Kuwen suguw la. Nka ni samiyee sera, nin sugu kofolen ninnu si lasorli man nogg. O de koson balo ni bagan songo be geleya Segu ni Bamako samiyee fe. Alu Kone

ka bo Tila, Kamianandugu kominni na Segu

Sidisudan kera Afiriki jamana 54nan ye

Afiriki kelenya tonba «UA» ka laje senfe Adisabeba Ecopi faaba la, a ye Sudan W o r o d u g u y a n f a n (Sidisudan) lakodon Afiriki jamana yemahoronyalen 54nan ye.

Laseli senfe, Zan Pingi min ye «UA» noggoye, oy'a jira ko Nogisudan jamakuntigi Umaru Haseni Elibesiri ni Sidisudan noggoye Saliwa Kiri fila ka yamaruya kono, jamanadenw y'u kandi, ka

Sidisudan ke a damanajamana ye. O siratige la, «UA» be Sidisudan lakodon Afiriki jamana 54nanye. Saliwa Kiri y'a jamanakuntigi folo ye. Sidisudan donnii Afiriki kelenya tonba «UA» kono, o yamaruya jiniseben soro ba san 2011 in zuluyekalo tile 26. Sariyasan 29nan min be jamanaw yamaruya tonba in donnii na, o dafara Sidisudan na.

Bamako misiriba da kelen be mogg juguw dagayoro ye

Misiri ye fenba ye silame bolo. Banabaatow n'o ye luijratow ye, ani garibuw dagayoro tun don. Nka bi-biin na, Bamako misiriba da kelen be sonw, dorogutalaw ani binkannikelaw dagayoro ye. Ute selibaaw to, u te temebaa gansanw ni feerelikew to. N'i sera Bamako misiriba da la, i ne t'a fe ka min ye ani i tulo ma deli ka min men, i be wasa o la. Nenini juguw ni kellejalantigew y'a mogg lankolon ninnu taalan ye. Sonw b'u yere ke luijratow ni garibuw ye ka fere mogg ma. Wa fen sonyalen caman be feere misiriba ni aritzana kerefe. Ni jamana noggoye ni silamediine noggoye m'u bolo di nogg ma ka fu siri nin waleya jugu in dan na, Bamako misiriba da kelen be siranyoro ye.

Isa Jalo ka bo Kodugu, Dugabugu komini na Kat

Bagaji numanw soro ka ninan

Foli ni walenumandon be Semudete ye sabula bagaji minnu dira senekelaw ma ninan, olu be k'u ka baara ke kosebe. N'o ye binkefagala, binkorofagalaw ani koori furakebagajiwye. Salonkaba binkorofaga ye tijeni don senekela caman kun; nka ninan min dira, o bena ke mogg caman ka kababasoro sababu numan ye.

An be waati mi na, koribuluduntumuwa se ka tijeni ke fole. O b'a jira ko bagaji ka ni ntumuwa ka tijeni kunbenni na. Ne b'a jini Semudete fe, a k'a hakili to nin taabolo numan in na. Baara numan sabatilan ye baarakemin numan ye. Nka a ka dabali tige, min b'a to a be se ka do bo bagajiw songo la; n'o te forogonin be to a dggisara la.

Gofere na man koni ye noggoya don angereko la, nka min ye bagajiw songo ye, olu be ka yelen san o san. Ni jatemine ma k'ola, senekelaw tene angeresong jiginni nafa soro.

Daramani Sise ka bo Nogolaso, Sanzana komini na Kijan Sikaso

Kalankene n° 110nan :

Masalaw səbəncogofərəw: bataki

Maanaw, poyiw, kolakaliw, hakilila, nəfəw, bataki səbən, nin bəs bə masala kono ani dəwərəw.

Masala səbəncogofərəw bə damine an fe ni bataki səbəncogofərəw ye.

An delita ka də fo batakiw səbəncogofərəw kan ka təmə Kibarukono, nk'o t'a bali an ka də fo a kan halibi; bawo batakicilaw jyɔrɔ ka bonko səbən Kibarukono.

Bataki ye suguya fila ye. Bakati min be ci i limanaw ma, balimaw, terisiraw, kanunogənsiraw ani donbaga gansan, o ye bataki suguya folo ye. Filanan ye faamabatakiw ye. Olu ye batakiw ye, minnu be ci fangaso də la, nəmogoba do ma, cakeda də, baarañini y'a sababu ye, walima makonə suguya wərəw. Ola, tənburu bə ke bataki kan, o b'a jira ko faamabataki don.

Nin bataki suguya fila bəs n'a səbəncogofərəw don.

Kibarukanubagaw ka batakiw bə kulu folo fe, bawo a bə kanunogənyasira kono.

An təna fen fo faamabatakiw kan sisani, bawo bi-bi in na, olu bə səben tubabukan dərən de la n'o ye Faransikan ye. Ola, an b'an sinsin bataki gansanw kan.

Bataki gansanw səbəncogofərəw numan file nin ye :

1 - I b'a damine ni donye, kalo ani san. Misali la

«Alamisadon, setanburukalo tile 8 san 2011.»

2 - Okofe foli ni tanuni ni koduman don. I b'e nisən cogoya jira. Ni dusukasi don walima nimisa, o fana b'o cogo la.

3 - Nisən jiralen kə, i b'e bataki səbenkun yərəyəre fo.

Misali la (2nan ni 3nan) :

«N nisəndiyalen bə nin bataki in ci aw ma, k'aw fo k'aw walenumandən dan te foli min na. N ka bataki in cikun ye k'aw nininkə, munna Kanute tsitolaten sisan samatasəgəw fe?»

4 - I b'i hakilila walawalan k'a təmə, ka nəfoli wə.

5 - O ye kuma laban ye, foli ni tanuni ani n'i b'a fe ka jaabi soro joona. Ani i jigi dalen bə batakisərəla kan cogo min na.

Otumadakunba saba de bə bataki gansan kono: Kunkolo, cəsana (cəmance) ani sen.

Kunkolo: an b'a fo o ma nəbilə: Nisən ani bataki cikun bə jira nəbilə kono.

Cəsana: an b'a fo o ma walawalan. O yoro la, i b'i hakilila walawalan, ka nəfoli wə, ka jateminəw wə, ka jatew bo.

Sen bə wele an fe kumakuncə: O yoro la k'an ben siŋe wə, Jaabi ninini, ani i jigi dalen bə i kumajənən kan cogo min na, o bə səben (Foliw bə se ka kə o yoro fana na).

Mahamadu Konta

Dukene n° 85nan :

Pasipori / Taamasebən

Pasipori ye jamana fanga ka səben dilen ye jamanaden ma, min b'a jira ko məgo lakodənnən don sariya fe min ka konəw dafalen don ka nəsin fəsə sariyaw ma. Taamasebən yamaruyalen don. A b'e məgo min bolo, o yamaruyalen, ka bə ka taama jamana kōkan.

Pasipori bə dilan min? A b'e dilan Mali polisiw ka nəməgəysəba la Bamako.

A b'e dilan joli? A b'e dilan məgo kelentəggəla sefawariba tan (10.000). Pasipori bə soro tile joli kono? A b'e soro tile 21 kono, i ka səbenw ladonnen kə k'a warisara. Sababuw bə yen, minnu b'a to ni pasipori dilanni bə kə wajibi ye joona, tile 1 fo ka se tile 3 ma, i n'a fəfaamaw ni faamalamogow ka taama cunnənən; ani jamana təgələtaama kərenkərennen senfe, ani fanga ka yamaruya dilen.

Səben jumənw bə nini pasipori ninina fe?

1 - Karadante min san saba sarati ma dafa, walima pasipori koro, walima wolosəben (wole III);

2 - Karadantefoto nəma fila (2), ni dəw ko kulerima. Nka n'a tiglamogoye denmisənne ye, ja nəma fila (2) bəlen kə yen, bangebagaw ka yamaruyasəben lakodənnən fanga fe, o bə nini a fe, an'a jatigikə ka pasipori walima karadante. Ni jagokəla don walima makobatigi, foto fila (2) bəlen

köyen, patanti walima bakurubawijeti bə nini ale fe.

Taamana bəs ka kan ka pasipori ta n'o te i te se ka bə jamana kono.

N'i y'i dogo ka bə kasorə pasipori t'i bolo, walima ka yuruguyurugu kə ka bə kasorə a t'i bolo, i b'e jate sariyasəsəla ye. Jamana wərə faamaw b'i kə sigalamogoye, k'i mine k'i nangi, n'u y'i soro.

Pasipori kuntaala?

Mali pasipori kuntaala yesan duuru ye.

Ni pasipori kuntaala təmena, i b'e kura dilan. N'a tununna, i b'e dəwərə dilan. O dilancogow ni folo ta bəs ye kelen ye.

N'i taara pasipori dilanyoro la, u bə səben dədi i ma i k'o lafa. Obə polisiw yərəw bolokoro yen. Foto kulerima tabagaw fana bə soro yen.

Pasipori ye səben lakananen ye min nəgən te se ka dilan yuruguyurugumogoye. Taamasiyən min bə Malipasipori kono n'a dilannen bə n'o ye, o ye ciwara ye. Pasipori te karadante ye sa, nka yoro dəwla, a bə se ka karadante joyoro fa.

Kələsili : Afiriki təlibinyanfanjamanaw ka tonba min bə wele tubabukan na CEDEAO, o b'a fe ka pasipori kelen dilan min yamaruyalen don an kə təlibinyanfanjamana bəs kono.

Mahamadu Konta

Maakorobaro : Tangali

Kasaara ka ca. Denmisən ka kan ka təmə kasaaraw ma. Denmisənnin bə tulon kə tasuma na; kasaara bə se k'a soro tasumanatulon na. Denmisənnin b'i tulon kə koji la; kasaara bə se k'a soro jilatulon na. Nin misaliw n'u nəgənna caman.

Denmisənnin te ko caman nədən, a te ko jugu dən, a te kasaara kələləw juguya dən, juguya min bə se ka kə a yərə joginni ye walima jama ani du mumə joginni ye. Saya yərə bə se ka bə kasaara kono. Misali la, ni denmisənnin tora tulon na ni tasuma ye, tasuma ye du bugusow jeni, ka se dugu so wərəw ma. Nafolow təjəna, məgəw joginna, dəw sara tasumada fe, denmisənnin yərə yera olu la.

Təjəni cayara, o den bə da jənni kə la ni bangebagaw te. Olu minnu ye denmisənnin to ten u ma sən kə tasuma kasaara kələləw juguya nəfə a ye.

Ko jugu ye məgo karamogoye walima ko məgo te kə nənə ye ka soro i ma ko gələn wə. Ninnu ye nənatige dəw kumakan ye, ka denmisənnin to a k'a bolo don tasuma na, k'a yərə jeni walima ka

ko jugu wərə kə a yərə la, k'o de b'a to ni denmisənnin bə kalan ko jugu kələləw la. N'i ye denmisənnin to a ka ko jugu sidən a yərə ye, fen bə se ka bə a la, i sigilen te ni min ye, joginnida juguman, musakaba bəli, nitijə...

Bəs b'a dən kəni ko məgo man kan ka sigi ka təjəni natə laje k'i te feəre si tige k'a kunben. N'i ye denmisənnin lafaamuya joona ko jugu təjəni walima a kasaara kələləw la, i b'a denmisənnin masina ni a lamini mumə təngə, k'u kisi.

Nin taabolo ye ladəmuni jəsen nənəma də ye; ni məgo min y'a tiime, i y'i ka keta dən k'a kə, nka ni

məgo min m'a tiime, i y'i ban i ka keta keli ma, k'i yərə kə fişəti ye. I te se k'i yərəbə o jiginnə koro.

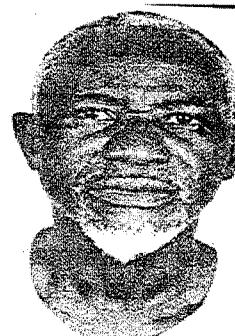
Min bə se ka da nin kan, o de ye ko denmisənnin bə se ka bana fo ka kə məgətə ye kasaara senfe; ni e ma sən k'a lafaamuya a tuma na walasa k'a təmə kəni kəni kasaara in m'a.

O məgətə ye sababu kəra e ye; a mana dəsə a yərə koro a ka nənamaya kono, e y'o dəsə sababu ye, tərə minnu mana da a kan, e y'olu sababu ye, a yərə mana ye nigəleya min ju la, e y'o fana sababu ye.

O tuma, bangebagaw ni denlamənaw, an kana ko jugu kə

denmisənnin karamogoye, an k'u bilasira cogo min na u bə kasaaraw sidən ka soro u ma bin u dingə kono.

«Ko y'an bolo denmisənni ka kə» Karamogoye Daramani Tarawele

Daramani Tarawele

Mali lakoliko geləyə bə nini ka taa ka foli dan

Hələbi ne bə kuma lakoliko kan. Sabula ni məgo min ye Mali lakoliko kunun ye ka n'a bilama ye, i jigi bə tige a la.

An ka nsana də b'a fo ko denmisənnin bə kasi su la, nka ko məgəkərəba bə kasi banabaato la. Sabula ni bana ma ban, a te taa ka banabaato to. Mali lakoliko bana kun b'o yoro kan bi. Demokarasiko kelen bə ka Mali bəs don nəgən na, fo an bə waati min na, məgo si te ka da a məgənənən na bilen. Ni məgəw y'u ta suko

gərin fe, ka taa kaburu la ka su to u kə, kəseginni bə kə wajibi ye su nəfə.

Faamaw mana kalan kunmaniya denmisənnin ma, an k'an sigi k'a kələləw jugu makənə de. A təna fo an si kelen kə.

San 20 kalankəbaliya, anw te ka dabali tige o furakəli la, fo an nisəndiyalen bə jamana kono o cogo la ten; o te farati ye?

Yaya Mariko ka bə Senuu Bamako

Dijne mögo hake bë se miliyari 7 ma san 2011 la

Faransi cakeda min nesinnen bë hadamadenw buguncogo kunnafoni dili ma n'a bë wele tubabukan na «INED», o y'a jira ko Siniwajamana jama hake bë son ka sé mögo miliyari 1 ani 300.000 ma san 2050 waati la. Ko Endujamana jama bë son ka se mögo miliyari 1 ani 700.000 ma o waati kelen na. San 2011 in na, mögo hake min bë soro dijne kono o bë se miliyari 7 ma; nka yanni san 2100 ce a bë yelen ka se miliyari 10 ma.

Dijne tònba «ONU» ka jatemine na, hadamadenw tun bë kabugun ni hake min ye, dò bë ka bø o la. San 12 kono dijne mögo hake børa miliyari 6 la ka se miliyari 7 ma, nka san 14 kono dijne jama hake bë bø miliyari 7 la ka ke 8 ma.

A san 50 tun ye san 2010 ye san o san 2% tun bë fara dijne mögo hake kan. Nka san 2011 kono, a jiginnna ka

ke 1,1% la. A bë to jiginni na fo ka se san keme ma; o waati la dijne mögo hake bë se mögo miliyari 10 na.

Osababu bë bo dencamansorobaliya la musow fe. An bë don min na n'i ye denw sanga musow ma, muso kelenna ka den hake te teme den 2 kan. Kasoro san 1950 waati la muso kelen ka den soro hake tun bë se den 5 ma.

Yanni san 2100 ce, dijne jama cayali bë bø kosebe Afiriki sahara woroduguyanfan, Larabujamana ani Endujamana ni Afuganisitan yorow jamanaw la.

Hadamadenw buguncogo kunnafonicakeda «INED» y'a jira ko san 2100 na, dijne jama na mögo saba o saba, 1 bë Afiriki kono kasoro an bë don min na mögo wolonwula o wolonwula, 1 bë Afiriki kono. Dijne jama kono hake bë se mögo miliyari 7

ma san 2011 in banwaati la. Afiriki doron jama hake tun ye mögo miliyari 1 ani miliyon 50 ye zuwenkalo temenén in na.

Faransi cakeda in y'a jira ko san nataw la dijne mögôw bë bugun kosebe; kerenkerennya la Afiriki sahara woroduguyanfanfe. San 2000 y'a soro jamanaw mögo hake bë mögo miliyon 600 la, nka a bë son ka se miliyari 3 ani miliyon 400 ma san 2100 waati la. «INED» ka jate la, Afiriki jama bë se mögo miliyari 2 ani miliyon 300 ma san 2050 waati la. Nizeriya bëna ke jamana 3nan ye dijne kono min mögo bëna caya ni tow bës ta ye. Sabula a bë son k'a soro Nizeriyaka hake sera mögo miliyon 433 ma. Siniwajamana bë ke joyoro 2nan na ni miliyari 1 ani miliyon 300 ye, ka Endujamana ke foyenimiliyari 1 ani miliyon 69 ye. Dokala Y. Jara

Denmisen 750.000 kisira sumayabana ma Afiriki jamana 34 kono

Dijne kenyako tònba (OMS), o ni sumaya këleli jekuluba ye sumaya këleli taabolow laseliseben kono kow da mögôw tulo kan Wagadugu, Burukina Faso laje dò senfe.

Laseliseben in labenkunye sumaya këleli gelyaw dali ye kene kan, min kera o ka dòn ani baara to ye min ye. A jirala ko sumaya këleli ye noba bø Afiriki kono san tan laban ninnu kono.

Sumaya këlelije kuluba in tun ye jamana 6 ta Afiriki kono sumaya dagalen bë yoro minnu na, Mali b'o jamanaw na, k'a ka baaraw sifile.

Sumaya këleli ye no bø Afiriki kono ka da sababu damado kan: sumaya këleli jekuluba, ka fara OMS kan ani Afiriki jamanaw ka demedonjekuluw,

olu y'u fanga ke kelen ye ka OMS ka lanini 4nan ni 6nan waleya sumaya këleliko la. Obolen koyen, san 2000, Abuja, Nizeriya, Afiriki jamanajemogow y'u kan di k'u bë feëre bës lajelen tige walasa sanni san 2010 ce, sumaya furawani sangi sulenw n'o noggona soro ka noggoya Afiriki jamanaden caman bolo.

Jamanakuntigiw y'o naniya in bø a sira fe useko damajira la. Ofana kera sababuye ka sumaya ka tijenidogoya ankajamanaw kono. Ola kôlosilikew y'a jira ko a do la, waati min bolodara sumaya ka tijeni nogoyal kama dijne kono n'o ye san 2015 ye, o bë son ka sira soro.

San 10 laban ninnuna Afiriki jamana

34 kono, denmisen 750.000 noggona kisira sumaya kasaaraw ma. Laseliseben in y'a jira ko ni sange sulen soro ka noggoya tora sen na, ni sosofagalanjiw fiyeli tora sen na fo san 2015, denmisen miliyon 3 wërew bëna kisi sumaya ma. Dò ka kan ka fara fura keli ani segesegeliw fanga kan, miñnu b'a jira ni sumaya banakise bë mögôw joli la walima n'a t'a la.

Fura joyonw ninini, caman ka kan ka fara o baaraw fana kan; bawo fura koro caman desera kaban sumaya banakise la, i n'a fo niwakini. Ni fura jenamaw ma soro, setena ke sumaya la.

Mahamadu Konta

Mali ni Kapuwéri 3 ni 0 : Ntola tancogo juman ani secogo juman

Malidenw tun famana ka nin noggona ntolatansen juman ye Samataségew koro. Ntolatanna kelen-kelel bës y'a jeniyoro fin. Utun bennendon. U'y'u fanga n'u hakili ke kelen ye ka se soro kiseya la ani jelenya.

Deglikaramogo mana ne cogo o cogo, ni ntolatannaw m'a to a ta la, a ka baara bë ke fu ye. Sibiridon, setanburukalo tile 3 san 2011, 26 Marisi ntolatankene kan, any'a ye ko Samataségew n'udegelikaramogo ye ko to noggona ta la.

An ye mun ni mun kolosi o kofe an bë se ka Mali ka se neso ni minnu ye?

An y'a ye ko, denmisen de tun b'u

cela, Sedubilen ani Polisi. Miiriya kelen tun b'u la, ka se soro cogoya bës lajelen na. U bëna a kan fana bës k'a jeniyorfin, min ka baara ye min ye o k'o ke fo ka se a dan na. Nefemogow ka bi don, kofemogow ka lakana sabati. Sedubilen min ka baara tun ye ka ntola basigi, ka nefemogow digi ka taa ani ka kofemogow deme, ale sera k'a joyorfa a nemà. A joyorfa bonyara kosebe Mali ka se soro la.

Mali bë bës ne a ka kulu la sisan ni kuru 9 ye. Walasa o joyorfa in ka to a bolo fo a ka se soro Liberia kan ntolatan laban na, min bëna ke Möröwiya o jamana in faaba la.

Samataségew ka sebaaya sababu do fana ye, u kunkolo tun lafiyalen

don, k'uwalanwan, k'ufarin'uhakili labila.

Mali ka kuruw donbaga kera Seki Tijani Jabate ye, sanga 28nan ani sanga 30nan na. Kuru sabanan donna Elihaji Mahamani Tarawele fe, sanga 51nan na.

Ntolatanna minnu yelenna, olu ye Sumayila Jakite (jokolosibaga), Adama Kulubali Polisi (Kapitèni), Sediriki Kante, Dirisa Jakite, Adama Tanbara, Bakayi Tarawele (Sanba So), Kàlilu Tarawele, Abudu Tarawele, (Sidi Kone) Elihaji Mahamani Tarawele (Mohamedi Fofana), Seyidu Keyita, Seki Tijani Jabate. Deglikaramogo Alen Ziresi. Mahamadu Konta

Aminata Maku Tarawele ye Mali kunnawolo Tayikondo la

Alamisadon setanburukalo tile 15 san 2011, Aminata Maku Tarawele ye medayi sanunama soro Maputo, tayikondo la Afiriki jamanaw ka noggunkunbenba senfe farikolojenaje la.

Tayikondokela muso minnu girinya be kilo 49 na, Aminata ka medayi soro olu ka final de senfe. A ni min ye noggon soro o kera Ereda ye o ye Eziputika ye. Nin y'a siñe folo ye Mali kono muso ka medyi sanunama soro Afiriki jamanaw ka noggunkunbenba senfe farikolojenaje la. Nin y'a siñe sabanaye Maliden ka nin noggonna soro noggunkunbenba in senfe.

Mogo folo min ye medayi sanunama soro Afiriki jamanaw ka noggunkunbenba senfe farikolojenaje la, o kera Namakoro ñare ye, ale tun ye disikifilia ye; o kera san 1970 Alize. Filanan kera Fuseni Sako ye, ale tun ye karatekela ye; ale fana y'a ta soro Alize, nk'o kera san 2007. Kabini a san 10 Aminata bë tayikondo la. Aye kunnawolo caman soro Mali kono an'a kokan. A kera Mali nana ye «Sanpinón» siñe kónontón. Medayi 16 b'a bolo minnu soro la noggondan wërew senfe ani kupu 4. Baara, cèsiri, dusu farikolojenaje kanu ani fasokanu, n'a masaw n'a kanubagaw ka deme, olu de ye nin kunnawolow lase a ma. Asimajanfa folo bawo a bangera san 1990 marisikalo tile 30 nk'a bolo karila siñe 2, k'a nun opere siñe kelen, joginnida misennin caman y'a soro ka teme fana. O n'a ta bës a ma tayikondobila. Farikolojenaje keli ma fosi tiñe a ye kalanko fana na bawo a sera ka dipulamu soro nafoloko jatew boli siratige la.

A fa n'a ba an'a ka deglikaramogo, olu joyorfa bonyara kosebe a ka sannayelen na. Aminata b'a fe sanwëre ka taa Mali joyorfa Angilejamana kan Olenpiki fariikolojenaje kene kan. An ka dugawu b'a ye.

Solomani B Tunkara
Mahamadu Konta

Yelemani : Ntolatanna 10 b'a fe ka na Sitadi Maliyen na

Ntolatannaw ka yelema - yelemani ka bo u ka tonw na ka don ton werew la, o be ke waati min kono, o dafara san 2011 utikalo tile 31. Bamako ntolatantow ka jekuluba n'o y'u ka «Ligi» ye, ntolatanna 75 ka ntolatan dabilali u ka tonw fe k'a nin ka don ton werew la, o seben 75 sera yen, o seben ninnu bena fesefese k'a don ni ntolatanna minnu ni yelemani ka kan. Nka yanni o ce jatemine na, ntolatanna 10 koni b'a fe ka yelema Sitadi Maliyen na. Lamini Jawara, Usumana Sise, Lagineka Ibarahima Sori Bangura ani Mohamedi Umaru Konate, olu bora Joliba la. Umaru Sidibe, Mohamedi Kumare, Abubakari Kone, olu bora Ereyali la. Sumayila Sidibe, olu bora «COB» la. Zorizi Bonu bora «Onzu kereyateri» la. Bila Koman Keyita bora «J.A» la.

Ntolatanna 8 b'a fe ka yelema Barawili «AS Bakarijan» na : N'o ye Amadu Bayiba Kuma ka ntolatantow ye. Suleymani Jara, Suleymani Sise, Musa Kante, Amadu Kone, ani Ibarahim Jabbate, olu bora Ereyali la. Seyidu Tarawele bora «CSK» la. Seku Amidu Tarawele ni Bakari Sako bora «J.A» la. Musa Keyita «Dugutigi» b'a fe ka segin AS Bakarijan degelikaramogoya ma. Atun bora ola

nin y'o san fila ye. An b'aw ladonniya ko Mali ka nana nin intolatan (Sanpijona) temenin in na, AS Bakarijan kera joyoro 10nan ye ni kuru 31 ye.

Ntolatanna 7 b'a fe ka yelema «JA» la n'o ye Seyidina Umaru So ka ntolatantow ye: Abudeli Salifu Samake, Seku Sangare ani Tijani Kulubali, olu bora «AS Duwani» na. Abudulayi Kanute bora «FC Kayiman» na. Buwa Fatogoma Kulubali bora Joliba la. Nfa Seri Kone bora Ereyali la.

Ntolatanna 6 b'a fe ka yelema «ASB» la : Abudulayi Suware, Mamadu Konate, Sekine Jara, Abasi Jara ani Idirisa Fajalan Koyita, olu bora «El Farak» la. Seku Sangare bora «AS Duwani» na.

San 2011 kupudimali, «COB» y'o ta. Ntolatanna 5 b'a fe ka yelema ale la: Mamadi Jane ni Aliseni Bankura, olu bora «ASBBA» la. Manakalen Kante bora Ereyali la. Usumani Konate ni Seku Umaru Balo bora Sitadi Maliyen na.

Ntolatanna 4 b'a fe ka yelema Ereyali la: Musa Gindo bora Sitadi Maliyen na, Mamadu Dunbiya ni Amadu Tarawele bora «Onzu kereyateri» la, Yakuba Kulubali bora

«AS Ereworan» na.

Ntolatanna 2 b'a fe ka yelema «CS Duguwolonwula» la: Seyiba Tarawele bora «COB» la. Hamadu Sanogo bora «ASB» la.

Mogo kelen min b'a fe ka bo «ASKO» la ka yelema «AS Polisi» la, o ye Alimayimuna Agisa Agi ye. Suleymani Kante b'a fe ka bo «Onzu kereyateri» la ka yelema «ASKO» la. Yakuba Jara ye Onzu kereyateri ntolatanna ye. Nka a singalen be «CSK» ma. O b'a fe k'a ka dannaya lakura a kan, a ka se ka to a bolo ninan tuguni. Sanba Tanbura b'a fe ka bo «AS Duwani» na ka yelema Joliba la. Dirisa Kante tunye «ASKO» ntolatanna ye. A'y'a nin ka bo o ton in na. Nka ab'a fe ka yelema ntolatantow were min na, o ma faranfasiya folo.

Ntolatantow minnu binna nana nin intolatan na n'u be to jukorokulu la (deziyemu diwison) yelemani dow fana nesinnen b'olu ma. «FC Bamako», El Farak» ani «FC Kayiman», oluy'a nin intolatanna d'ow fe u ka bo u ka tonw na ka na olu fe, n'o ye Bubakari Sumanu ni Isa Jaabi, olu be bo «COB» la, Alu Tarawele be bo «ASKO» la, Bayiri Jakite, Mahamadu tarawele, Tijani Kone ni Afo Ture, olu be bo «J.A» la.

Nin kofolen ninnu t'a bee ye.

«Yeleen Olenpiki» be k'a nini Ibarahima Fofana ka bo «Abulo Futu» la ka yelema ale fe. «COFOR» be k'a nini Mahamadu Dore minbe «ASSIK» la, Mahamadu Samasa min be «AS Komini I2nan» na ani Dirisa Kulubali min be «CSK» la, olu ka bo u ka tonw na ka yelema ale fe.

Seku Mahamadu Jara ni Yaya Tangara minnu be «AS Lamatarala», ani Aliberi Kamate min be «FC Mansa» la, olu b'a fe ka yelema «USBO» la. Bazumana Kulubali ka bo Ereyali la ani Bakari Kulubali ka bo «ASO» la, olu b'a fe ka yelema «AMAPROS» la. Adama Makalu b'a fe ka bo «ASCB» la ka yelema «FC Zirondi» na.

Musontolatantow na muso 5 b'a fe ka bo u ka ton Ereyali la ka yelema «USFAS» la. Olu ye Mariamu Jara, Umu Tangara, Fatumata Karantawo, Mariamu Keyita ani Umu Ture. Oye kibaruya duman ye «USFAS» ma, sabula Bamako musontolatantow ka nana nin intolatan na ninan, ale kera filananye; kasoro o kupu in dasan folo la a ye Hamudalai ntolatantow «Superi liyon» gosi 1 ni 0 k'o ta.

Laji M. Jabi

Idirisa Sumaworo ye bonyamasegin ke ka nesin Jitumun ma

Idirisa Sumaworo ye bonyamasegin ke ka nesin Jitumun ma. Jitumun woleden moden don, o man kan ka bala mogo la. Jitumun ye jamana kora ba ye an ka Maliba in kono. Welesebugu n'a lamini, a be fo o bee ma Jitumun, bamananw don. A ni Bamako ce be

kilometres 75 bo. Idrisa Sumaworo yere ye mogo donnenba ye an ka jamana kono foliko la. A ka baara folo, o kera lakolikaramogoya ye. Nka o senfe a tun be foli ke. A ka foli ka koro ni lakolikaramogoya ye; nka a ka togo soro ka don kosebe, o kera san min na, Arjomali y'a kan ta, k'a ka donkiliw fili fiye fe. Idrisa Sumaworo y'a damine ni kelennafoli ye; a kelen n'a ka tubabunkon. Donkili min be wele Maribayaasa, a y'o da ka sangaba soro o la. Donkili min be wele «Ansiyen Konbatan», a y'o da ka

Aforobasiketi musokunda kuluw ani nognunkunbenw

Afiriki musomanninw ka nognandanba daminen basiketi la Mali la ninan. A be ke Bamako yan, k'a ta jumadon na, setanburukalo tile 23 ka sekari ma, okutoburukalo tile 2 san 2011.

Kulu file nin ye :

Kulu A : Mali, Tunizi, Kodiwari, Gana, R.D Congo ani Mozambique.
Kulu B : Senegali, Lagine, Angola, Nizeriya Kameruni, ani Uruwanda.

sangaba soro o la. A ka lakolikaramogoya baara, kamaleny tulon ni yelew, kanu ni jarabi, fo ka taa se furu ma ani dinelatige taabolo tow, a ye nin caman ke donkili ye k'u fo Arjomali la; kabini 1960 sanw na. Kelennafoli temenin ko, a donna «Anbasaderi» folikulu la. O y'a soro Salifu Keyita be «Anbasaderi» la, ka fara folikela werew kan. A seginna a ka donkili koro caman kan «Ambasaderi» la. O kofe «Anbasaderi» cilen, a donna Mali fiyentow ka lakoliso karamogoya la. A be fiyentow kalan foli la. Amadu Bagayoko ni Mariamu Dunbiya y'a ka kalanden koro ye. Nka Idrisa Sumaworo be nin bee la, a ma kaseti bere bo; kaseti fila doren : Kote, ani Jitumun. Ka kaseti caman bo, ka fan bee ke mankan ye, ka wari kene karabanini, yuruguyurugu ni namara la, o ma ke ale taabolo ye. Ka baara numan ke, ka balo a wosi la, o de kera ale taabolo ye. A ka kaseti laban in na, a ye min togo da a faso la n'o ye Jitumun ye, a ma fosi fo o kono ni laadili, tilennenya, laadiriya, baara numanke, ani dinelatige sabatili hakilila numan te. Donkili do b'a kono, ko «Sigikaf», o n'a koro be nognon na, do fana b'a la ko «bere-bere».

Idirisa bangera san 1949 Welesebugu. A be folifen suguya caman fo. Faransi Aragoso (RFI) delila ka ladiyalifen di a ma ka teme, o kera san 2004, k'a jansa ko foli donbaa nana don. Idrisa Sumaworo ye horon ye. A b'a yere don, a b'a ka jamana fe, a b'a ka baara fe, a b'a danbe fe. Folikaramogo don; an ka folisen korow ani Lamerikenw ka «Buluzi», a b'olu don nognon na, ka folisen kura bange.

Yusufu Dunbiya
Mahamadu Konta

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Janzee Samake

BP : 24 Telefone: 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola
Bamako - Mali
Sebennijekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara
Labugunyoro : Kibaru gafedilan
baarada
Bolet hake 16 000

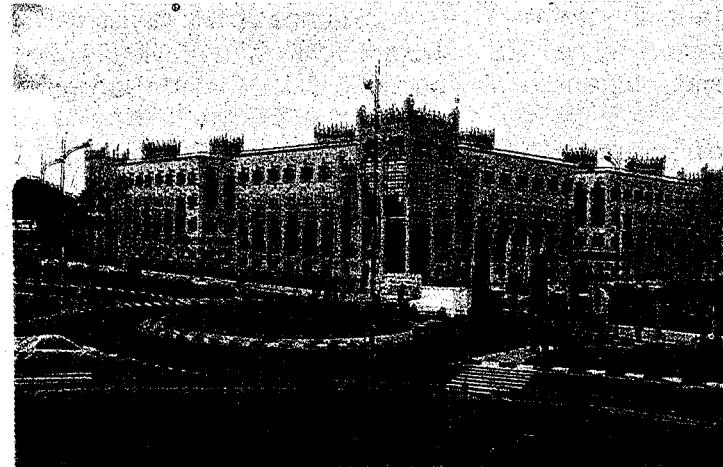
Minisirijemogo ka baarakeyoro ni minisiriso 12 kurunbonkari la

Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ye minisirisokurawkurunbonkari nténendón setanburukalo tile 5 san 2011. Minisirijemogo Madamu Sise Mariyam Kayidama Sidibe tun be kene kan ka fara minisiriw ni maaba caman wérew kan.

Minisiriso kuraw jora taari 10 kan. A be Bamako Bajoliba numanfekere fe ka surunya Jikoroni-Para la. Goferenaman tun ma deli ka nin nognona yoro baarakeyoro kama folo. A jora Mali ni Libi ka jenogonya kono.

Minisiriso 12 ni minisirijemogo ka baarakeyoro be yoro kura in kono. Libi cakeda min be wele angilekan na «General Company for Construction», o de ye yoro in jo. A joli musakaw bennna sefawari miliyari 53 ani miliyoro 500 ma Libi ye musaka in juru don Mali la.

Minisiriso kelen o kelen ye

Minisiriso kura ninnu jora sefawari miliyari 53,500

sankanso 4 ye. Biro 20 b'o sankanso kelen-kelen kono. O mumé ye biro 80 ye. Minisirijemogo ka baarakeyoro de ka bon ni so tow ye. Ale ye sankanso 5 ye; biro 115 b'ale kono. Goferenaman ka baarakeyoro kura in ye dakabana yoro numanba ye bada

la. A joli tun bolodara cogo minna folo, o musaka tun be ben sefawari miliyari 27 ma kalo 32 kuntaala kono. Nka yelemani minnu donna a cogoya la, o de y'a tonibaaraw yesan 7 soro. A daminená san 2 0 0 3 setanburukalo tile 23. Ji jugu lasaniyayoro be yen. O be se ka ji jugu meterekibu 400 lasaniya don o don.

Minisiriso camanyelemana kaban. Minnu be to u ka so koro kono olu ye : Jamana kokankow minisiriso; Lakana ani sorodasi koro ka

minisiriso; Nafoloko ani wariko minisiriso; Kalan, balikukanani fasokanw minisiriso; Jamana konko ani marabolow minisiriso; Baarakeminew ani bolifenkow minisiriso.

Basigi sabatili ani jamanadenw lakanani minisiriso yelemana a togolayoro la «AC» kono min fana kurunbonkarila nténendón kelen in na. Ani minisiriso kura tow ce manjan nognon na.

Dumunikeyoro tun ma nessigi minisiriso kura ninnu kono, nka dabali be ka tige o la walasa minisiriso 12 minnu yelemana, olu ka se ka dumunikeyoro soro a kono yen. Bolifenkoyoroko geleya konto yen folo; sababula kene in ka bon cogo minna, baarakelaw ni makotigw ka mobiliw ni motow bee ferelen don a kono.

Madiba Keyita
Dokala Yusufu Jara

Jamanakuntigi ka taama marabolo 3nan, 4nan ani 5nan kono

Jamanakuntigi ye taamaw damine arabadon, setanburukalo tile 7 san 2011, minnu sera n'a ye Segu, san, Kucala Banjagara ani Jene.

Segutaakuntunye, bololabaarakelaw ka Sokala kura kurubonkarili ye. Arisanw ka sokala kura in joli daminená Segu kabini san 2009. A jora taari 2 kan, ankalaadalasojobocogo la. A musakaw bora jamana kun, sefawari miliyari 1,2. Bololabaarakelaw ka dilannikoyoro be sokala in kono. U bolofew jirayoro kelen b'a la, jenajekoyoro be yen, ani birow. Sokala in jokun ye ka arisanw kafo yoro kelenna, ka baarakeyoro jenama di u ma, u ka se ka wasa soro u ka baara la, mogow ka se k'u lasoro u sago la.

Santaa, Kucalataa ani Banjagarataa, o bee kun tun ye gitoron kuraw dali kurubonkariliye. Sandugu kono, bolon 8 kera gitoron ye, o be ben kilometere 5 ma. Kucala dugu kono, bolon 2 de kera gitoron ye, olu fana bennna kilometere 5 ma. Nka Kucala ta in ye nbedaba ye, ka sira 4 da nogon keresé (2 x 2).

Nin baara 2 dira cakeda min ma, o ye (Sta-SA) ye. San ta musaka bennna sefawari miliyari 1,1 ma, ka Kucala ta bennsefawari miliyari 969,3 ma. Nafolo

ninnu boba ye BADEA ye ani Mali yere. Banjagara siraba fana ye kilometere 5 ye. A nafolo bennna sefawari miliyori 998,9 ma. Musakaw bora foroba nafolo la ani BADEA kun. A be dilan cakeda min fo ye (EGK) ye, ofana ye Mali cakeda ye.

Jamanakuntigi ka taamaw kuncera Jene sibiridon, setanburukalo tile 10 san 2011. A kun tun ye Jene jitonyoro labenni tufaden

Kucala dugu kono, bolon 2 kera gitoron ye

Mali ka san 2012 baarakenafolo bolodara

Mali ka san 2012 baarakenafolo la, a jigi be wari hake min soro kan, o be se sefawari miliyari 1.329 ani miliyori 75 ma; kasoro san 2011 ta la a jigi tun be hake min kan o tun ye miliyari 1.275 ani miliyori 775 ye. San 2012 musaka bota bolodara ka se sefawari miliyari 1.472 ani miliyori 958 ma; kasoro san 2011 ta tun ye miliyari 1.423 ani miliyori 745 ye.

Nin b'a jira ko Mali san 2012 baarakenafolo bolodalen be dese ni sefawari miliyari 143 ani miliyori 883

ye; nka a bennna se ka dafa ni bolomademewariye ka bo kokan baarakenafolo la ani nafolojurutaw.

Gitoron naani nognona dali fana naniyasilila. Nafam min soro Sotelima feereli la, o hake min be fara baarakenakolo kan, goferenaman bennna gitoron naani ninnudalimusaka bo la.

Folo ye Fana-Doyila siraba ye. O kuntaala ye kilometere 40 ye. Sefawari miliyari 2 ani miliyori 39 be don o dafe kalo 12 kono.

Naaninan'ye Masina-Jafarabe-Tenekun siraba ye. Min be dilan folo o la o ye Masina ni Jafarabe furance ye. O kuntaala ye kilometere 43,7 ye. Sefawari miliyari 12 ani miliyori 889 be don o dafe kalo 18 kono.

«ORTM» so kura joli tufaden folo dara

Mali arajo n'a telewison n'o ye ORTM ye, o soba kura joli tufaden folo dara jamanakuntigi Amadu Tumani Tura fe arabadon setanburukalo tile 21 an 2011 Kati Sananfara la. Yanni san 5 ce so in bennu jo ka ban. Sankanso 9 don. A be jo kene min kan, o fiye ye taari 10 ye. Sefawari miliyari 4 be don a baaraw dafe ORTM yere fe.

Jamanakuntigi y'a jira ko nin waleya in bennu ke Mali kunnafoniko netaa sira do ye. O siratige la, Sotelima feereliwari sefawari miliyari dira ORTM ma a ka baarakeminew jenamaw san.

Bayi Kulubali /Dokala Yusufu Jara

KONOKO

- n° 2 : Balikukanani togolabon. M'eo kalandempiemka ca d'ce kalanden jolen ye
- n° 3 : Bamako babili dhan kurunbonkarilla
- n° 4 : Bataki
- n° 5 : Kalandempiemka dhan Massalaw sebshcoge foleew - bataki Dukac m'asman - Pasiorou/Taa massalaw
- n° 6 : Dih mogo hake os se miliyari 7 ma san 2011 la
- n° 7 : Yelemaniw - Ndaradama 10 dia kala ka Siradi Malivu na